

8. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA ŽI 18,19-20

Hospodin se mě zastal, vyvedl mě na volné prostranství, vysvobodil mě, protože mě má rád.

Uvedení do bohoslužby A

Náš život víry nutně potřebuje hlubokou vnitřní modlitbu, takovou modlitbu, kterou se našemu Pánu klaníme, jemu děkujeme, jej prosíme či snad docela prostě se cítíme šťastní v jeho přítomnosti. Těžko bychom mohli říci, že jsme Božími přáteli bez takového hlubokého ponoření se do svého nitra. Naše křesťanství by v tom případě nemělo niternost, byl by to pouhý sled vnějších úkonů, snad zvykových, konaných mechanicky a bez jasného vědomí, proč to děláme. Ale člověk je také tělo a křesťan je tělo dokonce ještě v dvojím slova smyslu. Jako člověk v lidské přirozenosti žije také pozemsky, žije mezi lidmi, ve společnosti. Se svými pokřtěnými bratřími a sestrami tvoří tělo ještě jinak. Křtem se stal součástí tajemného těla Kristova. V Ježíšově Těle, v Církvi, i jednotlivý křesťan nalézá možnost, aby se rozvíjel jako úd tohoto Těla, jako příslušník Božího lidu. V eucharistii, kterou jako společenství začínáme, si máme uvědomit a znovu prožívat blízkost Krista a jeho i našich bratří a sester.

Uvedení do bohoslužby B

Kdybyste se začeti do dějin světa, budete mít brzy dojem, že je to neustálý boj všech proti všem. A ani v naší přítomnosti se na tom moc nezměnilo. I my se stáváme často obětí lidské nevraživosti. Odpomoci tomu by znamenalo změnit člověka. Ale to člověk sám, bez Boží pomoci nesvede. A Bůh to nedělá bez člověkovy spolupráce. Proto je to tak složitá a obtížná záležitost. Přihlasme se tedy ke spolupráci s Boží milostí a volejme vstříc Kristu, který přichází mezi nás: (3. kající úkon).

Uvedení do bohoslužby C

Prvním generacím křesťanů vytýkali jejich současníci, že žijí víc v nebi než na zemi. Dnes to vypadá spíše obráceně: křesťanské aktivity se starají víc o život lidí na tomto světě: usilují o pokojnější svět a sociální spravedlnost. Je to tak správné nebo je správné rčení, že křesťan je doma jen v nebi a zde na zemi, že má žít jako cizinec? Na tuhle otázku byste odpověděli většinou dobře. Pravda je uprostřed. Naše pracoviště je na zemi, naše konečné, trvalé bydliště je v nebi. Jsme lidé, ale žít máme jako nebešťané, jako Boží děti. A tento život uprostřed mezi nebem a zemí je zdrojem stálého napětí, nese riziko úchylnosti na tu nebo onu stranu. Odřekněme se rozhodně všech útěků, přihlasme se chutě ke zlaté střední cestě Ježíšova evangelia.

Říká Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí Bože, naplň celý svět svým pokojem a ved' ho po správných cestách, aby tvá Církev mohla v bezpečí a míru plnit své poslání. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Řada starozákonních ujištění o Hospodinově lásce a věrnosti je zobrazena rodinným vztahem. U proroka Izaiáše dokonce vztahem matky k dítěti, který představuje lásku nejen věrnou, ale dítětem nezaslouženou. Boží láska tuto lidskou zkušenost lásky ovšem radikálně přesahuje. Otevřme se teď prorockému slovu, aby v nás upevnilo důvěru v Boží prozřetelnou péči o ty, kdo se svěří jeho ochraně.

1. ČTENÍ Iz 49,14-15 *Já na tebe nezapomenu!*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Sión říká: „Hospodin mě opustil,
Pán na mě zapomněl.“

Copak může zapomenout žena na své nemluvně,
není jí líto plodu vlastního těla?

I kdyby ona zapomněla,
já přece na tebe nezapomenu!

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 62,2-3.6-7.8-9ab Odp.: 6a

Odp.: Jen v Bohu odpočivej, má duše.

Jen v Bohu odpočívá má duše, - od něho je má spása. - Jen on je má skála a spása, - má tvrz, nic mnou nepohne.

Odp.

Jen v Bohu odpočivej, má duše, - od něho pochází to, v co doufám. - Jen on je má skála a spása, - má tvrz, nepohnu se!

Odp.

U Boha je má spása a sláva, - má pevná skála: mé útočiště je v Bohu. - Lidé, doufejte v něho v každé době, - před ním vylijte své srdce.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel musel čelit výtkám Korintských, že jim svěruje evangelium v příliš jednoduché, málo filozofické verzi, na rozdíl od jiných kazatelů. Jeho obrana svědčí o autoritě apoštola i o jeho odkázanosti na Pána. To jen my si někdy na své práci nadmíru zakládáme. Poslouchejme, jak skromně se oceňoval tento velikán.

2. ČTENÍ 1 Kor 4,1-5 *Pán učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři a sestry!

Ať se každý na nás dívá jako na Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. A když tedy někdo něco spravuje, požaduje se ovšem od něho, aby na něj bylo spolehnutí.

Mně na tom pramálo záleží, abych byl posuzován od vás nebo od nějakého jiného lidského soudu. Ale ani já sám sebe neposuzuji. Moje svědomí mně sice nic nevyčítá, ale tím ještě nejsem ospravedlněn. Úsudek o mně patří Pánu.

Proto nic nesudte předčasně, než přijde Pán. On také vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké měl kdo úmysly. A teprve tehdy může každý dostat od Boha chválu.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Žid 4,12

Aleluja. Boží slovo je plné života a síly – a pronáší soud i nad nejvnitřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Co teď uslyšíme v evangeliu, patří k jádru Ježíšovy výzvy lidem i světu: Prvé napomenutí platí bohatým, protože bohatství má v sobě pro člověka narušeného hříchem vždy nebezpečnou přitažlivost. Druhé je povzbuzením k bezstarostnosti, za níž ovšem stojí péče a starost o Boží království, kterým nemá stát žádný jiný zájem v cestě. Vytvořme si tedy správnou stupnici hodnot, abychom věděli, co je důležité především a co je až za tím.

EVANGELIUM Mt 6,24-34 *Nedělejte si starosti o zítřek.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Bud' jednoho bude zanedbávat, a druhého milovat, nebo se bude prvního držet, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.

Proto vám říkám: Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat. Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty? Podívejte se na ptáky: Nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Copak nejste o mnoho cennější než oni?

Kdo z vás si může svou starostlivostí prodloužit život o jedinou chvíli?

A proč si děláte starosti o svoje oblečení? Pozorujte polní lilie, jak rostou: nelopotí se, nepředou - a říkám vám: Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedna z nich! Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která dnes je, a zítra se hodí do pece, čím spíše vás, malověrní!

Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.

Nedělejte si, proto starosti o zítřek, vždyť zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den má dost svého trápení.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

NESLOUŽIT DVĚMA PÁNŮM

Dvěma různým pánům sloužit nelze, říká Pán Ježíš v dnešním evangeliu. My to víme, ale v každodenním životě to přesto zkoušíme. Při ranní modlitbě máme dobrý úmysl: „Co dnes budu dělat, mluvit, myslet, vše ať je k větší cti a slávě Boží.“ Ale během dne hledáme, co je k slávě naší. Výsledkem je vnitřní rozpolcenost věřícího člověka, stálý pocit špatného svědomí, nectnost strachu z Boha namísto ctnosti bázně Boží. A to není dobré ovoce naší snahy o duchovní život, vždyť ovocem má být opak, radost. Jak to tedy dělat? Co třeba takhle: nechat ranní modlitby a nedělat žádná předsevzetí? Když nic nechci, nebudu mít výčitky, že jsem něco nesplnil. Tohle by dobrá cesta nebyla. Kdo začne lajdačit v ranní modlitbě, nebo ji omezí jen na odbrebentěný Otčenáš, ten je brzo po krk v lajdání všeho druhu i přes den. Jak to tedy dělat? Nesmí z toho být úkol navíc, o povinnost víc, těch povinností máme beztak dost. Ale je zapotřebí si natrénovat, nacvičit návyk.

Jako si dítě nacvičí chůzi tak, že nemusí přemýšlet, kterou nohu teď dát dopředu, jako si automobilista nacvičí řízení tak, že nemusí přemýšlet, co má dělat nohou, co zase rukou, tak si my křesťané nacvičujeme stálé spojení s Boží láskou, ať děláme cokoli. Jak se to dá natrénovat? Jsou na to dva cviky. Právě ten dobrý úmysl v ranní modlitbě: „Všechno dnes chci dělat ke cti a slávě Boží,“ ten si zachovejme a k němu navíc trénujme a natrénujme kontrolu přes den: „Mohu to, co právě dělám, nabídnout Pánu Ježíši jako svůj dar? Co teď chci udělat, je to opravdu dobré?“ Když vytrváš s každodenní ranní a večerní

kontrolou, a denní modlitbu se snad modlíš, co bys to byl jinak za křesťana, když si to tedy budeš dvakrát denně připomínat, navykneš si, abys při všem, co míníš dělat, zauvažoval i z toho hlediska, zda je to správné před Božím zrakem, jestli z toho bude nakonec radost nebo znechucený pocit špatného svědomí.

A pak je tu ještě druhý cvik, jak žít a pracovat ke cti a slávě Boží. Týká se věcí a lidí, kteří nám sami přicházejí takříkajíc pod ruku. Nevybíral jsem si, jsou prostě tu: U vás, školáci, třeba spolužák v lavici. Posadili ho k tobě a jde ti na nervy, je ti protivný, je na tebe zlý. Kdybys nebyl křesťan, asi bys nedokázal nic víc, než že bys chodil do školy s nechutí, že by sis nechal otrávit školu. Ale křesťan, ten ráno vše nabídl Pánu Bohu. To hezké k Boží cti a slávě, to bolavé a protivné jako pomoc Pánu Ježíši s jeho křížem: Vše nepříjemné chci dnes nést jako kousek kříže Pána Ježíše. Křesťanu jsou protivní lidé také protivní, ale místo, aby nás z nich začala bolet hlava nebo téci nervy, říkáme si: Pane Ježíši, tys měl kolem sebe také všelijaké Jidáše a všelijaké farizeje. Ale nerozčiloval ses kvůli nim, jen ti jich bylo líto. Tak já to budu dělat také tak.

Křesťanu je také nepříjemné, když má jít do nemocnice na operaci slepého střeva či na žlučové kameny. Ale vzpomene si na Pána Ježíše na Olivové Hoře a v duchu se modlí: Otče, já bych to raději nechtěl, jestliže to opravdu nemusí být. Ale jestliže to musí být, nechám to na tobě. A jaký je z toho užitek? Veliký. Kdo každé ráno vstává s dobrým úmyslem: „Vše, co budu dnes dělat, chci dělat dobře, k Boží slávě!“ „Vše nepříjemné chci nést jako kříž Pána Ježíše!“ Kdo tedy ráno začíná s dobrým úmyslem; kdo si nacvičí, dívat se na vše z tohoto pohledu; kdo se při večerní modlitbě kontroluje zpytováním svědomí; na takovém člověku se to pozná. Dobře sám sebe zná, má se pod kontrolou, nezmatkuje, nesmutní. Kdosi o dobrém úmyslu řekl, že plní v životě funkci, jakou má spojka při jízdě autem: můžeš se tak přeřadit na hnací motor Boží lásky. Kdo z vás je pro, povstaňte a přihlasme se společným Krédem do Boží autoškoly.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Poprosme nyní našeho Pána, aby všichni lidé došli jeho spásy.

Za tvou Církev uprostřed dnešního světa, aby o tobě vydávala všem lidem dobré svědectví.

Za všechny národy naší země, aby tě, Pane, poznaly a uvěřily v tebe.

Za národy trpící podvýživou, aby jejich vlády víc dbaly o jejich potřeby, než o své kapsy.

Za naši farní rodinu, aby v ní byl pokoj a svornost.

Za nás, zde shromážděné, abychom si odnášeli domů posilu ve víře, naději a lásce.

Probouzej nová kněžská povolání a dej, ať v našich rodinách jsou dobré podmínky pro jejich vznik a růst.

Za naše zemřelé, aby prohlédli do světla Božího království.

Bože, prosíme tě: Dej, ať žijeme tak, abychom byli hodni vyslyšení našich proseb, skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Ujměme se teď potřeb našich bratří a sester a pomozme svou modlitbou všem lidem, kteří to potřebují. Prosme a volejme:

Za křesťany a za všechny, kdo hledají Boha a jeho království.

Za pedagogy, umělce, novináře, politiky a za všechny, kdo svou prací mohou vzdělávat lidstvo a zušlechťovat svět.

Za lidi, kteří se ve svém utrpení cítí Bohem opuštěni a zapomenuti.

A prosme také za ty, kterým se nedostává ani lidské pomoci a blízkosti.

Za děti, které jejich rodiče opustili, a za rodiče, na které jejich děti zapomněli.

Za znásilněné ženy a zneužívané děti, za lidi, kteří jsou prodáváni za peníze, a za všechny, jejichž důstojnost je pošlapána.

Za ty, kdo obětavě pomáhají druhým, a sami jsou na konci svých sil.

Za naše společenství a za všechny obyvatele naší obce (našeho města).

Pane, ve tvých očích je každý člověk drahý a vzácný; tys naše útočiště a spása, tvá je všechna moc a sláva na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Starý zákon často připodobňuje vyvolený národ, a tím vlastně i nás k nevěrné nevěstě, a Boha k věrnému, trpělivému ženichovi. Poslouchejme, jak to říká prorok Ozeáš.

1. ČTENÍ Oz 2,16b.17b.21-22 *Zasnoubím se s tebou navěky.*

Čtení z knihy proroka Ozeáše.

Toto praví Hospodin:

„Přemluvím svůj lid, nevěrnou nevěstu,

zavedu ji na poušť

a budu mluvit k jejímu srdci.

Bude poslušná jak ve dnech své mladosti,

jako když vycházela z egyptské země.
Zasnoubím se s tebou navěky,
zasnoubím se s tebou spravedlností a právem,
milosrdenstvím a slitováním.
Zasnoubím se s tebou věrností,
a tak poznáš Hospodina.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 103,1-2.3-4.8+10.12-13 Odp.: 8a
Odp.: Hospodin je milosrdný a milostivý.

Veleb, duše má, Hospodina, - vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno! -
Veleb, duše má, Hospodina - a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní!

Odp.

On odpouští všechny tvé viny, - on léčí všechny tvé neduhy. - On vykupuje
tvůj život ze záhuby, - on tě věncí láskou a slitováním.

Odp.

Hospodin je milosrdný a milostivý, - shovívavý a nadmíru dobrotivý. -
Nejedná s námi podle našich hříchů - ani podle našich vin nám neodplácí.

Odp.

Jak vzdálen je východ od západu, - tak vzdaluje od nás naše nepravosti. -
Jako se smilovává otec nad syny, - tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se
ho bojí:

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý Pavel říká ve druhém čtení, že ve Starém zákoně bylo vše jaksi
zahaleno a skryto v literách předpisů. My v Novém zákoně už máme žít v
Duchu živého Boha, který píše svůj zákon do našeho srdce.

2. ČTENÍ 2 Kor 3,1b-6 *Jste Kristovým listem, který jsme my vyhotovili.*

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři a sestry!

Potřebujeme snad - jako jistí lidé - doporučující listy na vás nebo od vás?
Naším listem jste vy! Máme ho vepsaný do srdce, všichni lidé ho znají a mohou
číst. Je to očividné, že jste Kristovým listem, který jsme my vyhotovili. Není
však napsán inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na deskách kamenných,
ale na jiných deskách: v lidském srdci.

Takovou důvěru máme k Bohu skrze Krista, ne že bychom sami sobě mohli
něco přičítat, jako by to pocházelo od nás, ale když na něco stačíme, je to od

Boha. On nám také dal schopnost sloužit nové smlouvě, která nespočívá v liteře, ale v duchu. Neboť litera zabíjí, ale duch oživuje.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jak 1,18

Aleluja. Otec rozhodl, že nám dá život slovem pravdy, - abychom byli jako prvotiny ze všeho, co stvořil. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Pán Ježíš nechce žádné flikování lidských neduhů, jemu jde o obnovu celého člověka, celého lidstva k radostnému životu v lásce. Takhle to říká v dnešním úryvku Markova evangelia.

EVANGELIUM Mk 2,18-22 *Ženich je s nimi.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Janovi učedníci a farizeové se právě postili. Lidé přišli k Ježíšovi s otázkou: „Proč se Janovi učedníci a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“

Ježíš jim odpověděl: „Mohou se postit hosté na svatbě, dokud je ženich s nimi? Dokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom, v ten den, se budou postit.“

Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na staré šaty, jinak se ten nový přišitý kus ze staré látky vytrhne a díra se jen ještě zvětší. A nikdo nenalévá mladé víno do starých měchů, jinak víno měchy roztrhne a přijde nazmar víno i měchy. Mladé víno do nových měchů!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZBOŽNOST NEBO POBOŽNŮSTKÁŘSTVÍ

Přišel za knězem věřící člověk a stěžoval si: „Lidé o mně říkají, že jsem pobožnůstkář. Proč neříkají, že jsem zbožný?“ Kněz mu odpověděl: „Pobožnůstkář je ten, kdo z vedlejších věcí dělá hlavní a hlavní věci víry bere jako vedlejší.“ Tenhle rozhovor se dotýká jednoho velkého lidského pokušení: Nerozlišovat, co je hlavní. Upnout se na cosi nepodstatného a z toho udělat střed všeho. Už naše babičky to dobře znaly. Říkaly o takových lidech, že dělají z komára velblouda. Farizej v dnešním evangeliu se také stará: „Proč se tvoji učedníci nepostí?“ Moc věcí z toho, co Ježíš kázal, mělo farizeům vrtat hlavou. Ale oni zůstávají stát zrovna nad postěním, jako by v tom bylo jádro víry. Kolik přátelství, kolik hezkých vztahů mezi lidmi už se rozbilo o maličkost, z které

někdo udělal to nejdůležitější. Kolik velkých sociálních a náboženských hnutí ztroskotalo na mělčinách lidských malicherností.

Jako by podstata koncilní obnovy Církve byla v tom, zda se Tělo Páně smí podávat na ruku. Jako by to nejhlavnější na Kristově kněžství bylo v tom, zda kněz má na krku kolárek nebo šálku. Jako by podstata kněžství byla ve víře v Turzovku a Medžugorje, a ne v životním stylu člověka. Pán Ježíš přišel lidem povědět a na sobě ukázat, jak je víra v Boha Otce radostná a osvobozující. A oni se s ním hádají, jak se mají postit. Pán Ježíš přišel nám všem povědět, jak si hezky žít, teď a navěky. A mnohým z toho zůstala otázka, kdy při mši stát a kdy sedět. Dnešní evangelium nás vyzývá, abychom se vždycky znovu zastavovali a ptali: Co je hlavní věcí v mém životě? Co je hlavní věcí v mé víře? A budeme-li se ptát poctivě, uvažovat důkladně, budeme překvapeni: Výsledek uvažování bude pokaždé v něčem nový. Hlubší, než jsme chápali dřív. Bude to stále nové víno:

Nové a hlubší poznání Boha. Protože Boží velikost je větší, než člověk kdy stačí pochopit. Bude to stále nové a hlubší pochopení sebe a života. Protože lidský život, lidská smrt není konečná smrt, ale dvířka do Života absolutního. Bude to stále nové a hlubší pochopení lásky. Protože láska, která je podstatou Božího bytí, je nekonečně hlubší, než láska naše. To je trojičný náznak směru našeho poznávání Boha, našeho prohlubování víry. Je to náznak, protože slova začínají brzy selhávat. Lidská zkušenost tu už nestačí. Proto to budou poznatky vždy jen částečné. Věřím v Boha, který je Hlubinou všeho bytí. Věřím v Boha, který je Životem všeho živého. Věřím v Boha, který je Pramenem veškeré lásky. Věřím v Boha. Tak začíná naše Kredo, naše vyznání víry. Kdo je, jaký je ten Bůh, v kterého věřím? Víra, která se takto stále znovu ptá po tom podstatném, nikdy není zastaralá či nmoderní. Je stejně překvapivě nová dnes, jako byla před 2000 lety. A stejně jako tenkrát trhá staré měchy a chatrné šaty našich včerejších představ a názorů.

Ptal se kdosi kněze: „Pane faráři, nemám jako katolík věřit, že andělé mají křídla?“ Kněz mu na to řekl: „Pošťáci mají také ve znaku křídla, znak pohotové služby. Už jsi někdy prohlížel záda pošťákovi nebo listonošce, jak tam ta křídla mají složená?“ Nekazme si radost z poznávání velkých věcí handrkováním se o věcech vedlejších. Uchráníme se tak nesnášenlivosti a dokážeme být tolerantní. Nenechme se připravit o duševní mládí, které chutě stále znovu hledá, co je podstatné. Uchráníme se tak pobožnůstkářství a budeme umět být zbožní.

NOVÉ VÍNO DO NOVÝCH MĚCHŮ !

Zní to dnes jako reklamní heslo, jak lapidárně nás Boží slovo chce vést na nové cesty: „Litera zabíjí, ale Duch dává život,“ volá svatý Pavel. „Nové víno do nových měchů,“ volá Pán Ježíš. Uvažujme tedy, zda v nás není něco z onoho formalismu, který nedbá na ducha, ale drží se otrocky litery. Zda v nás není zahrnuto staromilské stařectví, které odmítá vše nezvyklé z lenosti učit se a

dále poznávat. Když jsme před časem uvažovali o pověrách, varoval jsem, abychom různé události neoznačovali za zázraky jenom proto, že jim nerozumíme. Tu se kdosi polekal, zda se tím nesmazává hranice přirozena a nadpřirozena. Proto se k otázce víry vraťme ještě dnes. Podle zásady „nové víno do nových měchů“ se pokusme povědět si věčné Boží pravdy dnešním, novým způsobem. Co je tedy přirozené? Příroda, tvorstvo, vše co vyšlo z tvůrčí Boží ruky.

Co je nadpřirozené? To co je nad přírodou, nad stvořením, a to je Bůh a jeho láska, jeho milost. Co je naše víra v Boha? Je přirozená nebo nadpřirozená? Je to čistě Boží dar? Platí, že Bůh je poznatelný jen do té míry, do jaké se sám dá poznat? Donedávna to tak zastávali někteří protestantští teologové a dívali se na rozumové důkazy existence Boží skepticky. Dnes je tento rozpor mezi katolíky a evangelíky v podstatě odstraněn: My, katolíci, už víme, že některé důkazy nic nedokazují, evangelíci zase pochopili, že Bůh s námi nejedná jako v Mnichově. Že nerozhoduje o nás bez nás: tomu víru dám, tomu nedám. Že uvěření v Boha je výsledkem člověkovy úsilí a Božího daru. Člověk hledá, zápasí o poznání Boha, a Bůh se mu zjevuje, dává se mu poznat.

Ano: Bůh se dává poznat těm, kteří ho hledají. A dodejme dál, že tohle hledání Boha, to nemůže někdo udělat jednou provždy, aby pak další generace jen pokojně opakovaly to, co ti starší objevili a pochopili. Každá nová generace musí vypěstovat, vydržet, vyrobit nové víno a dát je do nových, do svých měchů. Každá generace si musí znovu prošlapávat cestu k poznání Boha, svou cestu k víře. Nesmíme být proto nevrli, když mladí neužívají našich navyklých starých náboženských výrazů, když nechtějí opakovat katechismové definice, když usilují poznat Boha po svém. I takový veleduch jako svatý Tomáš Akvinský byl závislý na vědění a poznání své doby. Když se například zamýšlel, co je kde stálého, uvedl jako příklad neměnnosti nebeská tělesa, hvězdný svět. My dnes víme, že jestliže je něco moc měnlivé, ba přímo v bouřlivém vývoji, pak je to právě vesmír. Proto už neříkáme, že vesmír byl jen kdysi stvořen, ale že je dosud a neustále tvořen, že Boží stvoření je stálou přítomností. Mezi vírou a vědou není rozpor, můžeme přijímat všechny moderní poznatky vědy a přitom pevně věřit v Boha.

Když se tedy někdo bojí, že se starými pojmy, se starými měchy odkládáme i víru, upokojte ho: Jsou to jen zastaralé, dnes už neplatné představy o víře, co odkládáme. Starou představu Boha Stvořitele symbolizoval biblický obraz hrnčíře, který svýma rukama bere hlínu a hněte z ní tvary. Ale taková představa rukodělné práce nám už dnes nevyhovuje. Dnešní představu Boha Stvořitele symbolizuje spíše představa inženýra, který rukama nikde nezasahuje, jen sedí u řídicího panelu a sleduje chod továrny, aby vše probíhalo tak, jak on chce a potřebuje. Tato představa Boha není o nic horší než byly představy dřívější. Požadavky doby, poznatky přírodovědy, neodvádějí rozumného člověka od víry, ale naopak, naši víru prohlubují a zintenzivňují. Věřit, to se týká mého a tvého života teď, v přítomném okamžiku. Věřit znamená překonat

malomyslnost, pochybnost a nejistotu. Věřit znamená zcela důvěřovat, že Bůh je teď tu, dost mocný, dost ochotný, aby tě nenechal ve štychu, že má vše v rukou, že je ochoten udělat pro tebe i zázrak, kdyby toho bylo opravdu třeba. Věřit, to je velká síla, jedna z největších sil k pravému pokroku lidstva.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Povstaňme a předložme Bohu ve společné modlitbě ovoce dnešního naslouchání Božímu slovu. Náš nebeský Otče, prosíme tě:

At' stále hledáme a pevně držíme, co je v křesťanství podstatné.

At' jsme snášenliví ve věcech nepodstatných.

At' usilujeme o pravou zbožnost a chráníme se malicherného pobožnůstkářství.

At' vidíme kolem sebe, kde je třeba pomoci, a ochotně pomáháme.

At' vytváříme kolem sebe pokojné a humorné prostředí.

At' se v mladé generaci křesťanů najdou noví Ježíšovi učedníci, kandidáti kněžství.

At' jsou studenti bohosloví otevření vedení Ducha svatého.

Bože, tvé stvoření světa není skončeno, stále ještě pokračuje. At' se radostně podílíme na tvoření lepšího světa podle učení a příkladu Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Lidé kolem nás jsou nám často hádankou. Není snadné udělat si správný úsudek, který by druhého ani nepřecenil, ani nepodcenil, ale vystihl správně jeho charakter. Poslechněme si, co nám radí starozákonní mudrc.

1. ČTENÍ Sir 27,5-8 *Nikoho nechval, než ho vyzkoušíš.*

Čtení z knihy Sirachovcovy.

V sítu, kterým se třese, zůstane smetí,
právě tak zůstane vina na člověku,
když je prozkoušen.

V peci se osvědčí nádoba od hrnčáře,
člověk se osvědčí, když s ním mluvíš.
Ovoce ukáže, jak byl strom pěstěn,

právě tak slovo vyjádří myšlenky lidského srdce.
Nikoho nechval, než ho vyzkoušíš,
tak se totiž osvědčí člověk.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 92,2-3.13-14.15-16 Odp.: 2a

Odp.: Dobré je chválit Hospodina.

Dobré je chválit Hospodina, - opěvovat tvé jméno, Svrchovaný! - Zrána hlásat tvé milosrdenství - a za noci tvou věrnost.

Odp.

Spravedlivý pokvete jak palma, - poroste jak cedr na Libanonu. - Kdo jsou zasazeni v domě Hospodinově, - pokvetou v nádvořích našeho Boha.

Odp.

Ještě ve stáří budou přinášet užitek, - zůstanou šťavnatí a svěží, - aby hlásali, jak spravedlivý je Hospodin, - má skála, v němž není nepravosti.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Ve druhém čtení se svatý apoštol Pavel také zabývá onou pozicí člověka, který je dosud mezi nebem a zemí. Ale právě proto máme stále vyhlížet konečný cíl a smysl své lidské existence.

2. ČTENÍ 1Kor 15,54-58 *Bůh nám popřává vítězství skrze Ježíše Krista.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři a sestry!

Až toto tělo porušitelné vezme na sebe neporušitelnost, a toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: 'Vítězně je smrt navždy zničena! Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?' Ten bodec smrti je hřích, a hřích zase čerpal svou moc ze Zákona. Ale Bohu díky! On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Proto buďte pevní, moji milí bratři, nedejte se zviklat a vždy vynikejte v díle Páně. Víte přece, že vaše námaha není marná, když ji konáte ve spojení s Pánem.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Flp 2,15-16

Aleluja. Budete zářit jako hvězdy ve vesmíru; -
držte se pevně slova života. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Dnešní evangelijní perikopa shromažďuje některé výroky Pána Ježíše, které jsou velmi užitečné pro život člověka. Pán Ježíš zde důrazně upozorňuje, že rozhodující není vnější zdání, ale kvalita člověkova nitra, která se ovšem navenek také projeví jeho skutky. Poslyšme tedy teď jeho životní rady a pravidla.

EVANGELIUM Lk 6,39-45 *Ústa mluví to, čím přetéká srdce.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl učedníkům přirovnání: „Může slepý vést slepého? Nespadnou oba do jámy?

Není žák nad učitele; když se dokonale vyučí, bude jako jeho učitel.

Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říkat svému bratru: 'Bratře, dovol, ať ti vyndám z oka třísku', a sám nevidíš ve svém oku trám? Pokrytče! Napřed vyndej ze svého oka trám, a teprve potom budeš dobře vidět, abys mohl vyndat třísku z oka svého bratra.

Není dobrý strom, který dává špatné ovoce, ani zase špatný strom, který dává dobré ovoce. Každý strom se pozná po vlastním ovoci. Z trní nesbírají fíky a z bodláci nesklízají hrozny. Dobrý člověk vydává z dobré pokladnice svého srdce dobro, ale zlý ze zlého vydává zlo. Jeho ústa mluví to, čím přetéká srdce.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

KŘESŤANSTVÍ PRO VŠEDNÍ DEN

Afričtí křesťané předávají svým dětem víru podobně jak učil Pán Ježíš. Nenutí děti, aby se učily nazpaměť otázky z katechizmu, ale vypravují jim podobenství a povídky. Poslechněme si jednu: Byl jeden velmi zbožný muž. Do kostela chodil nejen v neděli, ale každý den. Jmenoval se Geram. Jednoho dne uslyšel Boží hlas: „Gerame, ty jsi zbožný muž, ale jsi chudý. Chci ti pomoci. Dám ti vše, oč mne zítra požádáš. Ale pod jednou podmínkou: tvému sousedovi dám dvojnásob toho, co si vyžádáš a dostaneš ty.“ Geram šel domu ustaraný a svěřoval se ženě: „Co si mám jen přát, když ten náš souseď to má dostat také, a ještě dvojnásob!“ Žena začala lamentovat: „To je hrozné pomyšlení! Když ty požádáš o tři kozy, souseď jich dostane šest! Když požádáš o dva osly, on by měl čtyři!“ Konečně Geram vyskočil: „Už to mám! Řeknu zítra Pánovi: „Vyloupni mi jedno oko!“ Milé děti, nejen v Africe žijí takoví křesťané, jako ten Geram: v kostele jako křesťan, venku jako pohan. A oni žijí nejen vedle nás, oni žijí i přímo v nás. I nám je snadné říkat zbožně v kostele zbožná slova modlitby,

zpívat písně o naší lásce k Pánu Ježíši, dávat pozdravení pokoje na všechny strany kolem sebe. Venku už není tak snadné jednat vždycky jako dobrý křesťan, žít jako dobrý člověk.

Tohle napsal jeden mladý křesťan: „Chodil jsem v neděli do kostela, naše rodina chodí, ale to bylo tak vše z křesťanství v mém životě. Co jsem v kostele slyšel, se mi líbilo, ale ve všední den jsem na to nemyslel a žil jsem tak pohansky jako žije dnes většina lidí. Konečně jsem pochopil, že žít celý týden bez Ježíše je ztrátová záležitost. Že to pak chybí právě ty ušlechtilé a krásné lidské vlastnosti. Že člověk se nevymaní z křivého a nepřejícího pohledu na souseda vedle sebe. Ve světě techniky a ekonomie není místa pro lásku a odpuštění, pro bratrskou pomoc. To vše tam vnášíme my, křesťané, když žijeme jako dobří lidé. Co mne konečně probudilo? Předčítal jsem v neděli jako lektor epištolu, kde svatý apoštol Pavel píše římským křesťanům: „Jsem si jist, moji bratři, že vy jste plní dobroty.“ A najednou jsem si uvědomil: jen ten je opravdu křesťan, stále křesťan, po celý týden křesťan, o kom to lidé mohou říci také tak. I já už chci žít jako křesťan nejen v neděli, ale i ve všední den, stále.“

Dobře to pochopil ten mladý chlapec. A není už ani třeba zvlášť vysvětlovat, jak vypadá to křesťanství pro všední den. Člověk plný dobroty, ten nesmýšlí a nemluví zle, ten svým jednáním nikoho neohrožuje. Protože se denně v modlitbě spojuje se svrchovaným zdrojem dobra, s Bohem, zlepšuje tímto vlivem, milostí všechno své myšlení, mluvení i jednání. Jako dobrý strom i on přináší dobré ovoce. Dobrý strom je člověk, který prošel velikou proměnou obrácení, uvěření naplno Ježíši. Ta proměna má hluboké důsledky. To už pak člověk opravdu dokáže zanechat nenávisti. Dokáže přestat jednat sobecky. Nepodrazí už druhému nohy, ale spíš ho podepře. Nedělá klepy, nenadává, nepomlouvá. Má hřejivý vztah a laskavé slovo pro každého vedle sebe. Bez této proměny, bez opravdového přivracení se k Bohu, jsou všechny pokusy o dobro krátkodeché a nestálé.

Tahle křesťanská dobrota neznamena slabošské dobráctví člověka, který se proti zlu nepostaví, který si nechá všechno líbit a všem dělá sluhu a otroka. Dobrý člověk dokáže důrazně napomenout, ale najde vhodnou chvíli a vhodná slova. Dobrý člověk umí rozlišit mezi bratrskou pomocí druhým a mezi vykořisťováním. Pravá dobrota neroste na stromu našeho života samovolně. Je to plod Božího Ducha a naší spolupráce. Je to plod toho, že se Božím Duchem necháme vést, abychom byli zbožnými křesťany nejen v neděli v kostele, ale i po celý týden venku. Boží Duch se nám nabízí stále, stále je tu pro nás. Poprosme jej, aby tu byla i opravdová a upřímná naše spolupráce.

MORÁLNÍ UKAZOVÁČEK

Povídal tuhle jeden kněz: Kdyby tak na některé zpovědnici byl nápis: “Sem chodíte vyznávat hříchy druhých lidí,” to by byla fronta před tou zpovědnicí. Měl pravdu. Vidět chyby druhých, ukazovat na ně prstem, to nám jde. I Pán

Ježíš o tom dnes káže v evangeliu. Ale ono je to nebezpečné počínání ukazovat na chyby druhého. Když já na někoho ukážu prstem, současně ukážu třemi prsty na sebe sama. Jen si to zkuste názorně. Na ukázání třísky v oku druhého stačí jeden prst, ale na ukázání trámu v mém vlastním oku je třeba hned prsty tři. Tyhle tři prsty, co ukazují na mne, to jsou tři otázky: Proč já vlastně kritizuji druhého? Jak jsem kritický k sobě samému? A jak to mohu napravit?

Ptejme se tedy nejprve, proč jsme tak kritičtí ke druhým? Odpověď je nám všem jasná. Když na druhém najdeme chybu, dělá nám to dobře. Jsou lidé, kteří se na kritizování druhých přímo vyžívají. Kritizovat druhé nám dělá dobře proto, že každý jsme v podvědomí nespokojení sami se sebou a ukazování na chyby druhých to nejlépe zakrývá. A to už jsme u druhé otázky: proč tak málo známe své chyby. Známe asi všichni tuhle situaci: Ukazují se tvé fotografie, třeba momentky z dovolené. A z tebe se dere nespokojenost: Tady nejsem dobře zachycený! Tady vypadám hrozně! Neradi na své nedostatky hledíme, neradi si je přiznáváme. Pojdme ke třetí otázce: jak ty chyby napravit? Samozřejmě, máme hlavně chuť napravovat ty druhé.

Jedna bajka vypravuje o žabím pulci, který se oženil s rybičkou běličkou. Když mu začaly růst nohy stával se z něj žabák, řekl manželce běličce: „Já se brzo už budu stěhovat z vody ven na pevnou zem. Koukej se také zavčas přizpůsobit, abys mohla žít se mnou na pevnině!“ Rybka se vyděsila: „Ale copak je to možné? Podívej se na mé ploutve, podívej se na mé žábry!“ Pulec řekl: „Máš mě ráda nebo mě nemáš ráda?“ „Ale mám,“ vzdychla rybička. „Tak vidíš,“ řekl pulec, „koukej se tedy svých nedostatků honem zbavit.“ Morálka té bajky je jasná. Nikdo nemá právo žádat na druhém, aby se změnil tak, že by se to rovnalo vysvěcení ze své kůže. Žádat takové důkazy lásky, to musí vést vždycky ke katastrofě.

Můj bližní, partner, manžel, přítel, mé děti, ti všichni nejsou tady na to, aby se předělávali podle toho, jak se mně líbí. Na své bližní se máme stále snažit pohlížet spíš Božím okem, než okem svým. Potom na nich budeme vidět nejen třísky v oku, nejen jejich chyby, ale i jejich dobré stránky, jejich přednosti, tak, jak je v otcovské lásce vidí Bůh. Ale vraťme se zpět k začátku naší úvahy nad dnešním evangeliem. Řekli jsme si: Kdo ukazuje prstem na chyby druhého, ten ukazuje zároveň třemi prsty na chyby své. A palec přitom ukazuje nahoru, abychom se vždy snažili vidět bližního tak, jak to vidí Bůh. Často si to připomínejme. Pomůže nám to při snaze milovat bližního takového, jaký je. Poprosme nyní Boha, abychom to dokázali.

RÝŽOVAT ZLATÁ ZRNA

Když hovoříme s dětmi, často slyšíme, jak nám hrdě říkají: „Tohle je můj přítel!“ A když se zeptám: „Proč je to tvůj přítel“, odpoví: „Protože ho mám rád! Rád ho navštěvuji, a on také chodí za mnou k nám. Mohu s ním o všem mluvit, a vím, že mě nezradí, že to nevybreptá dál. Je nám spolu dobře. Tedy, také se

někdy pohádáme, ale to nám nevadí. Druhý den jsme už zase kamarádi jako dřív.“ Ale jednou se může stát něco jiného. Třeba to, že si s kamarádem domluvíš schůzku. A on nepřijde. Běžíš k nim za ním. Není nemocen? Ale jeho maminka se diví: „On už z domu odešel!“ A ty jdeš domů a přemýšlíš: Proč nepřišel za mnou? Kam to šel? Za kým šel? A pak ti napadne: „Když jsem se včera zase hádal s Toníkem, on mlčel, dřív býval vždy při mně!“ A jak si to probíráš, pořád víc dokladů nacházíš pro to, že tvůj přítel už není tvým přítelem. Vede se ti při tom mudrování přesně tak, jak jsme si před chvílí četli ze Starého zákona.

Když něco přeséváš, zůstane na síti smetí, odpad. Kdo jste přehazovali na síti písek, znáte to: Písek sítem propadne, kusy kamenů, dřívka, smetí, zůstanou na síti. Když ve hněvu kritizují druhého, děje se totéž. Co jsem si na něm cenil, to propadne sítem. V mé mysli zůstane jen smetí, jeho chyby. Můj přítel u mne propadl sítem mé kritiky. Vidíte, prosívat takto kamaráda, to je špatné jednání. Na přítele musíš s jiným nástrojem: s mísou na vymývání zlata. Jistě jsi to už někdy viděl ve filmu, v televizi, jak se rýžuje zlato: naberou do ploché mísy bláto a písek ze dna potoka, pak točí mísou a vymývají bláto a smetí. Vymývají tak dlouho, až se jim na dně zablýskne zrnko zlata. Z těch zrnok vzniká jejich poklad. Teď už to tedy víme: se svými přáteli musíme zacházet jako rýžovatel zlata a ne jako ten, kdo přesívá písek. tak to věděl a nám dnes radí i moudrý Sirachovec: „Kdo najde přítele, ten našel poklad.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Ježíš nás nevede k fanatismu, ale k rovnováze mezi extrémů všeho druhu. Prosme ho:

At' se už jednou rozhodneme, že budeme žít křesťansky i ve všední den.

At' se necháme vést tvým Duchem lásky, abychom žili plně lidsky.

Abychom ani při denní práci nezapomínali na konečný cíl svého života.

Abychom náš každodenní život přinášel dobré ovoce.

At' svým osobním příkladem dobře propagujeme křesťanství pro všední den

At' chyby našich bližních nevykřikujeme do světa, ale obracíme je k dobrému.

At' žijeme jako lidé, se kterými se každý rád stýká.

Kéž i v tento čas Pán povolá ty, kterým chce dát podíl na své učitelské, pastýřské a kněžské službě.

O to tě, Bože, prosíme skrze toho, který je normou a Učitelem našeho života, Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Dary, které přinášíme, Bože, máme od tebe, a přece je přijímáš jako projev naší oddané služby; proto tě pokorně prosíme: když nám dáváš možnost vykonat, co je záslužné, dej, ať nám to také přinese odměnu. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 8. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Dokonalá jednota Boží je základem jednoty Církve

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť my hříšníci jsme byli od tebe daleko, ale skrze krev tvého Syna jsme ti blízko a tvůj Duch nás shromažďuje v jedno, abychom také my byli v tobě, jako je v tobě tvůj Syn. Vždyť jsme tělem Kristovým a chrámem tvého Ducha a chceme ti vydávat svědectví a chválit tvou dobrotu a moudrost. A proto se připojujeme k chvále, kterou ti vzdávají nebesa, zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 13,6

Zaspívám Hospodinu, který mě zahrnul dobrem, a budu opěvovat jeho jméno.

Nebo: Mt 28,20

Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa, praví Pán.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Milosrdný Bože, ty nás zveš k svému stolu a svátostí, kterou jsme přijali, živíš nás už nyní pro věčnost; dej, ať žijeme v trvalém spojení s tebou. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Dnes k nám promlouvá Ježíšův požadavek: „Nejprve hledejte Boží království a jeho spravedlnost.“ Co se za tím ukrývá? Bezpochyby naše pozornost k Bohu, jeho přítomnosti, a připravenost ke službě člověku. Boží království je synonymum pro situaci světa, v němž je Boží přítomnost uznávána

a přijímána těmi, kteří na něj spoléhají. I tady platí staré přísloví: Co člověk nezná, to nemiluje. Do Božího království tedy patří ti, kteří věří v Boha, jsou si vědomi jeho lásky a děkují mu za jeho dary. Biblická spravedlnost totiž nerozděluje na polovinu jako ta naše lidská; podle biblické spravedlnosti všechno patří Bohu a ten ze svého díla činí nezištný dar člověku. Každé dítě je závislé na svých rodičích, není ani chudé, ani bohaté, je však milováno a to je základ jeho životní jistoty! Boží království je ztotožněno také s ustanovením Církve, nakolik je zaměřena na službu světu. Jako Bohem obdarovaní a jeho láskou zahrnutí neseme odpovědnost za všechny kolem nás; pro ně se máme stát darem tak, jako oni jsou darem pro nás.